Samlingsnamn: Sisab - Projekteringsanvisning Byggteknik Storkök

Samlingsversion: 5.0.1

Innehållsförteckning

Fil	Källa	Version
Att tänka på	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/att-tanka-pa/att-tanka-pa.partial.html	5.0.1
Frysrum	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/frysrum/frysrum.partial.html	5.0.1
Golv	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/golv/golv.partial.html	5.0.1
Gränsdragningslista	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/gransdragningslista/gransdragningslista.partial.html	5.0.1
Inledning	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/inledning/inledning.partial.html	5.0.1
Keramiska plattor	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/keramiska-plattor/keramiska-plattor.partial.html	5.0.1
Kontroller och besiktning	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/kontroller-och-besiktning/kontroller-och-besiktning.partial.html	5.0.1
Kylrum	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/kylrum/kylrum.partial.html	5.0.1
Miljöaspekter	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/miljoaspekter/miljoaspekter.partial.html	5.0.1
Miljöbyggnad	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/miljobyggnad/miljobyggnad.partial.html	5.0.1
Övrigt	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/ovrigt/ovrigt.partial.html	5.0.1

Fil	Källa	Version
Plastmassagolv	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/plastmassagolv/plastmassagolv.partial.html	5.0.1
Plastmatta	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/plastmatta/plastmatta.partial.html	5.0.1
Socklar	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/socklar/socklar.partial.html	5.0.1
Syfte	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/syfte/syfte.partial.html	5.0.1
Väggar	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/vaggar/vaggar.partial.html	5.0.1
Vägledning - utformning av detaljer	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/vagledning-utformning-av-detaljer/vagledning-utformning-av-detaljer.partial.html	5.0.1
Vattentäthet	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/vattentathet/vattentathet.partial.html	5.0.1
Ytskikt/tätskikt	sisab/sisab-metoder projekteringsanvisning-byggteknik-storkok/ytskikt-tatskikt/ytskikt-tatskikt.partial.html	5.0.1

Filtitel: Att tänka på

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Att tänka på

Nedanstående ska alltid beaktas vid ny-, om- och tillbyggnad:

- Inför en om- eller tillbyggnad bör befintlig byggnad alltid inventeras i syfte att fastställa ev. förekomst av fuktrelaterade skador och miljö- och hälsofarliga material i byggnaden.
- I utrednings-, förslagshandlings- och projekteringsskedena ska konsulten vid ett särskilt samråd redovisa valda tekniska lösningar för SISAB:s byggnadstekniske specialist (tillika anvisningsansvarig). Konsulten kallar till möte och för anteckningar.
- I projekteringsanvisningarna och dess tillhörande mallar för fuktsäkerhet, miljö och energi finns verktyg för fuktsäkerhet, miljö och energiarbetet under projekterings- och byggprocessen.
- Vid frågor eller funderingar finns anvisningsansvarig till hjälp.

Filtitel: Frysrum

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Frysrum

Frysrum ska byggas som rum i rummet.

Väggar, tak och med fördel även golvelement till frysrum ska byggas av kylrumselement med släta icke absorberande utsidor. In och utsida på kylrumselement ska utföras med rostfri ytbehandling. Väggar, tak och golv ska monteras tätt utan springor och sammankopplas med kopplingslås.

Karm ska utformas med karmvärme och bruten köldbrygga.

Golvet i frysrummet ska vara värmeisolerat mot underliggande bjälklag.

Under värmeisoleringen i golvet ska dubbla värmekablar med tillräcklig effekt monteras i avjämningsskikt. Värmekablar monteras under hela golvet.

Placeras ett frysrum intill andra väggar ska en mekaniskt ventilerad luftspalt anordnas. Luftcirkulationen i luftspalten ska anordnas genom att ett cirkulationsaggregat tillför tilluft i luftspalten. Tilluftskanaler ska ledas ned i spalten och avslutas ca 0,5m över golv, minst en kanal per anslutande väggdel.

Aggregat ska vara i kontinuerlig drift.

Luften som tillförs luftspalten ska i första hand hämtas från torrare utrymmen i storköksmiljön till exempel mottagningsdel, torrförråd, kontorsdel eller likvärdigt.

Luft från spalten tillåts ledas vidare ut ovan undertak i storköket.

Frysrum ska utföras utan invändig ventilation.

Se kravställande teknikdokument med driftkort (0123-DK-CA11) som visar hur ventilationen ska utföras.

Se även bilaga med vägledande principdetaljer.

Filtitel: Golv

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Golv

Generellt golv
Undergolv i storkök ska utgöras av betong.

Falluppbyggnader och plana ytor ska utföras med industrispackel.

Underlaget på golv ska uppvisa en ythållfasthet motsvarande krav hos materialleverantörer för planerat ytskikt.

Trösklar
Samtliga utrymmen ska utföras utan trösklar med full körbarhet. Undantaget är insteg till personalutrymmen.

Golvbrunnar
(Både GVK och Säker Vatten ställer krav på brunnens placering min 200 mm från vägg, dock försvinner spärrbrunnens funktion ju längre från dörröppningen den installeras. Vid användning av massagolv gäller inte GVK's branschregler och därmed är flexibiliteten med brunnsplaceringen mycket högre. Vid installation av plastmatta är dock kravet från GVK's branschregler 200 mm)

Alla brunnar ska placeras lättåtkomliga och så att dessa inte är installerade närmare än 100 mm från vägg.

Spärrbrunnar inplaneras mot omgivande utrymmen. Spärrbrunnar ska installeras så att dessa är 100 mm bredare på var sida om dörren. Spärrbrunnar ska placeras i högläge.

Rum som spolas regelbundet ska förses med golvbrunn.

Rörgenomföringar
Genomföringar i golv ska inte förekomma för annat än fasta avlopp och golvbrunnar i spolbara utrymmen. Avlopp under arbetsbänkar och dylikt bör om möjligt flyttas ut minst 400mm från vägg för att förenkla städbarheten.

Golvlutning
Golvfall mot golvbrunnar utformas i lutning om 1:50 – 1:100 (20 mm/m till 10 mm/m).

Lokala fall mot golvbrunnar ska ej finnas på:

- Fria golvytor
- Uppställningsplatser för vagnar
- Vid arbetsplatser
- Framför och under utrustning så som kombiugnar med rollin funktion
- Grovdiskmaskiner

Plana ytor där fall ej föreskrivs ska uppfylla kraven för klass A i AMAHus tabell 44 BB/1 avseende buktighet och lutning. Dock får lutning eller bakfall mot väggar ej förekomma.

Anslutning mellan golv och vägg
Övergång mellan plastmassagolv/klinkergolv mot vägg ska konstrueras med hålkäl.

Materialmöten
Materialövergångar mellan olika ytskikt som kan förekomma mellan kök till kontor och matsal ska särskilt utredas och redovisas på detaljritning.

Halkdämpning
Ytskikt på golv ska anpassas så att erforderlig halkdämpningsklass uppnås på projekterade ytor.

Se även bilaga med vägledande principdetaljer.

Filtitel: Gränsdragningslista

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Gränsdragningslista

Arkitekt (A) ska samordna föreskrivet material och utförandet med övriga konsulter så som rör, ventilation, el, konstruktion och storkök samt byggnadsbeskrivare. För utbyte av material och utförande se AF del.

Gränsdragningslista ska upprättas. Nedan redovisas en grundläggande nivå på handlingsleverans för respektive disciplin enligt nedan. OBS omfattning ska alltid projektanpassas.

Tekniksområde	Exempel på delmoment i handlingsleverans
Arkitekt i samverkan med storkök	Väggplacering
	Val av väggtyper med hänsyn till belastning
	Littrering av väggtyper i kök på planritning
	Ytskikt vägg
	Bedömning av belastning på vägg med avseende på fogmaterial
	Littrering/hänvisning på planritningar vilka väggar som ska utföras med epoxifogar
	Littrering av vilka väggar och vägghörn som ska förses med avbärarlist och hörnskydd – underlag från storkök
	Vägguppställningar
	Utformning av sockel
	Golvritning med redovisning av golvtyper, golvfall och halkklasser/förtydliganden av stegsäker, slät halvslät yta samt ev. krav på värmeresistent yta på del av golv
	Undertak – underlag från storkök, ventilation och el
Konstruktör	Detalj på kantbalk och sockel i kök

	Detalj på försänkning i frysrum
	Detalj på ytter- och innervägg med betongsockel
	Detalj på ytter- och innervägg med lecasockel
	Detalj på övergång mellan massagolv och plastmatta/klinker
	Detalj på golvbrunn vid fall
	Detalj på golvbrunn utan fall
	Detalj på genomföringar
	Detalj vid ytterdörr, varumottagning
	Beskrivning av arbetsordning
	Kylrum, ventilerad spalt mot IV, anslutning kylrum mot IV, kylrumsdörr, anslutning kylrumsdörr
	Frysrum, frysrumsdörr, frysrums längs IV, detaljanslutningar, anslutning frysrumsdörr
	Yttervägg mot storkök
	Planritning med redovisning av ursparing kring brunnar
Ventilationsprojektör	Redovisning av kanaldragning och placering av cirkulationsaggregat för ventilering av luftspalter
	Ventilation i kök
VS-projektör	Rörgenomföringar, brunnar
El-projektör	Redovisning av system för golvvärmeslingor vid kylrum och ytterdörr vid varumottagning samt placering av termostat på planritning
	El-installationer på vägg(ska samordnas med övriga installationer på vägg)

Handlingsleveranstabell

Filtitel: Inledning

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Inledning

Vi ser och tror på en utveckling där alla anställda på SISAB, såväl som externa samarbetspartners, arbetar utifrån SISAB:s gemensamma värdegrunder. Dessa är engagemang, affärsmässighet och ansvar. Vår ambition är vidare att de beslut vi fattar om förändringar av våra fastigheter ska utgå ifrån investeringarnas livstidskostnader.

SISAB har som ett komplement till dessa projekteringsanvisningar utarbetat principdetaljer och illustrerande vägledningar som ska projektanpassas vid tillämpning.

Projekteringsanvisning Byggteknik Storkök gäller vid ny-, om- och tillbyggnader. Utföranden som anges gäller i första hand ny- och tillbyggnad. Vid ombyggnad får det inom projektgruppen i varje specifikt fall avgöras i vilken utsträckning det är ekonomiskt och praktiskt försvarbart att förändra berörda byggnadsdelar såsom om det vore nybyggnad. Avgörandet beror naturligtvis också på om- och tillbyggnadens omfattning.

Filtitel: Keramiska plattor

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Kermaiska plattor

Specifika förutsättningar
Vid keramiska plattor på golv ska materialleverantörens anvisningar avseende tätskiktsprodukt följas. Gällande branschregler för våtrum ska inte tillämpas.

Keramiska plattor på golv ska:

- Klara förväntade belastningar från mekaniskt slitage, temperaturväxlingar och ha erforderlig kemisk beständighet samt uppfylla projekterade krav på halkdämpningsklass.
- Inte ha en plattstorlek större än 225 cm2 (15x15 cm).
- Utgöras av oglaserade plattor om hastiga temperaturväxlingar kan förekomma, exempelvis i anslutning till utslagsgropar vid skvalpzon runt kokkärl.
- Tjocklek ska vara minimum 12 mm.
- Kvalitet ska vara av s.k. tätsintrad art med avseende på vattenabsorption under 0,5 %, huvudsakligen från Grupp A1a eller B1a(SS EN 14411) samt väljas med övrig hänsyn tagen till aktuell belastning.

Fogar till keramiska plattor ska:

- Vara kompatibla med valda plattor och uppfylla ställda krav på fogbredd.
- Utgöras av härdplastbaserad typ samt uppfylla klass RG enligt SS-EN 13888.
- Ha en verifierad temperaturbeständighet i vått tillstånd om minst +70°C.

Halkdämpning R-skalan
Under fast inredning ska släta plattor utan halkdämpningsklass användas.

Halkdämpningsegenskaper för golvplattor i utrymmen väljs enligt R-skalan med klassificering mellan R9 och R13.

Denna typ av halkdämpande plattor kan med fördel användas i arbetsområden med återkommande risk för spill och nedsmutsning samt i områden med lutning och ringa vattenbegjutning.

I områden med hög belastning skall halkdämpningsklasser om R12 – R13 väljas.

I områden med ringa belastning skall halkdämpningsklasser om R9 – R11 väljas.

Speciella områden på golv

V-skala
Golvplattor med halkdämpningsegenskaper enligt V-skalan bör användas på golvytor med betydlig och/eller återkommande vattenbegjutning.

Ett exempel på sådana områden i ett storkök kan vara där tömning av kokkärl vid rengöring genomförs.

Dessa golvplattor har normalt någon form av relief/upphöjningar i ytan.

Värdena som de olika klasserna baserar sig på är mått på plattans dräneringsvolym i cm3/dm2, dvs. hur mycket vatten som kan rymmas på platans yta upp till reliefens högsta punkt.

I områden med mycket stora och ofta återkommande vattenflöden skall halkdämpningsklasser om V8 eller V10 väljas.

I områden med mindre och inte så ofta återkommande vattenflöden skall halkdämpningsklass V4 väljas.

Golv ska vara halkdämpade vid arbetsplatser, gångar och passager samt där halkrisk kan uppstå (faktor R12, V10).

Tätskikt av typ folie
Foliebaserade tätskikt kan vara tillämpbara under förutsättning att materialleverantör av tätskiktprodukter har testat tätskiktssystemet för en storköksmiljö. Beakta att det finns begränsningar avseende t.ex. punktlaster samt återkommande laster från rullande vagnar. Produktens lämplighet ska verifieras med intygande från materialleverantör samt att utförande av detaljer i sin helhet ska följa materialleverantörens anvisningar.

Tätskikt av typ härdplast
Härdplastbaserade tätskikt av polyuretan/epoxi kan tillämpas. Produktens lämplighet ska verifieras med intygande från materialleverantör samt att utförande av detaljer i sin helhet ska följa materialleverantörens anvisningar.

Tätskikt av typ cementbaserat
I nuläget finns inga cementbaserade tätskikt som bedöms klara den förhöjda belastningen i ett storkök. Om produktleverantör/er kan påvisa tätskiktsproduktens funktion i en storköksmiljö är även denna tätskiktstyp valbara.

Utförandekrav

- Montage av tätskikt ska utföras av plattsättningsentreprenör som uppfyller kraven enligt AFS 2014:43 Kemiska arbetsmiljörisker samt är utbildad av tillverkaren av tätskiktssystemet på systemets krav på förutsättningar och applikation

Filtitel: Kontroller och besiktning

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Kontroller och besiktning

Golvfall ska besiktigas mot ställda toleranskrav före montage av plastmassa alternativt tätskikt.

Tätskikt på vägg ska besiktigas före montage av kakel.

Förläggning av värmeslingor i golv ska funktionstestas och förläggning ska bildokumenteras före avjämning.

Filtitel: Kylrum

Filversion: 5.0.1

Detta avsnitt innehåller formatfel och kan visas felaktigt!

Filinnehåll:

Kylrym

Kylrummet väggar ska byggas som rum i rummet.

Väggar, tak ska byggas av kylrumselement med släta icke absorberande utsidor. In och utsida på kylrumselement ska utföras med rostfri ytbehandling. Väggar, tak ska monteras tätt utan springor och sammankopplas med kopplingslås. Karm ska utformas med karmvärme och bruten köldbrygga.

Ytskikt på golv i kylrummet ska utföras lika övrigt golv i kök.

Vid plastmassagolv i kylrummet så monteras kylrumselementen ovanpå plastmassan.

Nedan redogörs för några vanligt förekommenade principer för att hantera kondensproblematik i kylrumsgolv.

- Vid kylrum på grundplatta av betong med underliggande isolering monteras dubbla värmeslingor med tillräcklig effekt i avjämningsskiktet utanför kylrumselementen. Värmeslingor ska ledas runt hela kylrummet. ***Se även bilaga med vägledande principdetaljer.***

- Vid kylrum på mellanbjälklag av betong(homogent) ska möjlighet till försänkt värmeisolering utvärderas vid nyproduktion. Dubbla värmeslingor med tillräcklig effekt ska alltid monteras i hela golvkonstruktionen.

- Vid kylrum på förtillverkat HD/f bjälklag ska möjligheten till försänkt värmeisolering utvärderas vid nyproduktion. Dubbla värmeslingor med tillräcklig effekt ska alltid monteras i hela golvkonstruktionen. Luftkanaler belägna under kylrummet i HD/f elementen ska ventileras mekaniskt med inomhusluft, enligt princip för ventilering av luftspalter vid kyl- och frysrum.

Placeras ett kylrum intill andra väggar ska en mekaniskt ventilerad luftspalt anordnas. Luftcirkulationen i luftspalten ska anordnas genom att ett cirkulationsaggregat tillför tilluft i luftspalten. Tilluftskanaler ska ledas ned i spalten och avslutas ca 0,5m över golv, minst en kanal per anslutande väggdel.

Luften som tillförs luftspalten ska i första hand hämtas från torrare utrymmen i storköksmiljön, till exempel mottagningsdel, torrförråd, kontorsdel eller likvärdigt.

Luft från spalten tillåts ledas vidare ut ovan undertak i storköket.

Se kravställande teknikdokument med driftkort (0123-DK-CA11) som visar hur ventilationen ska utföras.

Se även vägledande bilaga med principdetaljer.

Filtitel: Miljöaspekter

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Miljöaspekter

Beakta att det ur ett miljöperspektiv saknas likvärdiga alternativ material redovisade i tabell 1, se nästa sida. Det går inte att uppnå likvärdig funktion och beständighet med andra produkter än de som redovisas i tabell 1. Avsteg från rekommenderade produkters egenskaper medför en direkt försämring av det vattentätande skiktets funktion och beständighet vilket leder till ökade kostnader i förvaltningsskedet.

I SISAB:s Fuktprogram framgår att fuktsäkerhetsprojektering ska utföras för att säkerställa: funktion, beständighet och byggbarhet. Målsättning är att förebygga fuktrelaterade problem/skador i storköken.

Redovisade tätskikt och produkttyper och dess miljöbelastning är balanserade utifrån förväntad belastning.

Filtitel: Miljöbyggnad

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Miljöbyggnad

Vid nyproduktion ska byggnaderna projekteras i systemet Miljöbyggnad, nivå Silver. SISAB:s projekteringsanvisningar gäller parallellt med Miljöbyggnads krav. I de fall SISAB ställer högre eller andra krav än systemet Miljöbyggnad är det SISAB:s krav som gäller.

Filtitel: Övrigt

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Övrigt

Undertak
Undertak av avtorkbara hygienplattor, utförs clipsade i utrymmen där spolning förväntas ske.

Fönster
Fönsterkarmar ska vara av aluminium och ej innehålla organiskt material.

Dörrar
Se anvisning för Portar och dörrar.

Elcentral
Elcentral ska inplaneras på neutral plats så nära effektkrävande maskiner som möjligt. Elcentral ska utföras med minst 300 mm hög kringliggande sockel. Dock ej inom storkök.

El- installationer
Placering av el-installationer på vägg behöver samordnas med arkitekt och övriga installation på vägg.

Vitvaror
För krav på vitvaror och storköksutrustning, se SISAB:s Projekteringsanvisning El-telesystem under rubrik utrustning för kök och tvätt.

Fristående kyl/frys
Fristående kyl/frys enhet med egen kompressor ska inte användas i tillagnings- och mottagningskök" se Projekteringsanvisning Kökskyla.

Stekbord
Fritös och stekbord ska inte användas av brandskäl, se SISAB:s Projekteringsanvisning El-telesystem.

Filtitel: Plastmassagolv

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Plastmassagolv

Specifika förutsättningar
För anslutning av massagolvet mot genomföringar ska en projektunik detaljprojektering finnas för varje typ av genomföring.

Plastmassagolv ska:

- Av tillverkaren vara definierade som lämpliga för aktuellt användningsområde så som serveringskök, mottagningskök, tillagningskök och industrikök.
- Montage ska utföras i enlighet med tillverkarens anvisningar. I produktionen ska entreprenören kontrollera om vald materialleverantör behöver anpassa detaljer med hänsyn till deras produkt och dess egenskaper.

Golvbrunnar
Golvbrunnar ska vara särskilt avsedda för plastmassagolv samt ha ett kringgående fastgjutningsbart flänsstöd för plastmassagolv eller minst 10 mm vertikal kant längs utsida brunnsfläns vilken plastmassagolvet kan anslutas mot.

Utförandekrav
Montage av massagolv ska utföras av golventreprenör med personal som uppfyller kraven enligt AFS 2014:43 Kemiska arbetsmiljörisker samt är utbildad av tillverkaren av produkterna på systemets krav på förutsättningar och applikation.

Se även bilaga med vägledande principdetaljer.

Filtitel: Plastmatta

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Plastmatta

Specifika förutsättningar
(Både GVK och Säker Vatten ställer krav på brunnens placering min 200 mm från vägg, dock försvinner spärrbrunnens funktion ju längre från dörröppningen den installeras. Vid användning av massagolv gäller inte GVK's branschregler och därmed är flexibiliteten med brunnsplaceringen mycket högre. Vid installation av plastmatta är dock kravet från GVK's branschregler 200 mm)

Plastmatta på golv ska:

- Plastmattan ska uppfylla klass 34 eller 43 enligt SS-EN ISO 10874, vara VT-godkänd som vattentätt ytskikt på golv enligt Golvbranschens standard för plastmattor.
- Vara godkänd av materialleverantör med avseende på köksmiljö.

Golvbrunnar
Golvbrunnar ska vara särskilt avsedda för plastmatta där anslutning av plastmatta mot golvbrunnen sker med klämring.

Utförandekrav

- Montage av plastmatta ska utföras av GVK-auktoriserad mattläggare.
- Anslutning av plastmatta till golvbrunnar ska göras enligt golvbrunnsleverantörens anvisning och tätning mot rörgenomföringar ska ske med standardiserade rörstosar för vattentät försegling enligt plastmatteleverantörens anvisning.
- Besiktning av skarvar på plastmattor i storkök ska utföras som ”särskild kontroll” enligt GVK där samtliga skarvarnas vattentäthet verifieras enligt SS 92 36 21.

Filtitel: Socklar

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Socklar

Alla regelväggar ska placeras på sockel i storköksmiljö.

Generellt socklar
Socklar ska utföras med betong, betonghålsten eller murblock av lättklinker vilka kan ytbehandlas med puts i klass A eller cementbaserat spackel före applikation av tätskikt och ytskikt.

Höjd och bredd på sockel och anpassas till aktuella väggtyper för projektet, vid plastmassa ska dock hela uppvik alltid utföras mot sockeln. ***Se även bilaga med vägledande principdetaljer.***

Filtitel: Syfte

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Syfte

Det övergripande syftet med dessa projekteringsanvisningar är att alla de barn och vuxna som är våra hyresgäster ska kunna vistas och verka i sunda och trygga miljöer.

Fuktrelaterade skador och inomhusmiljöproblem leder i många fall till olägenheter för hyresgäster och till stora åtgärdskostnader. För att minimera risken för den typen av problem i skolor och förskolor som byggs idag ska alla nya byggnader som SISAB uppför vara fria från riskkonstruktioner och skadlig fukt samt ha robusta konstruktioner bestående av material utan negativ miljö- och hälsopåverkan.

Ytterligare syften med projekteringsanvisningarna är att SISAB ska erhålla flexibla byggnader med små energi- och underhållsbehov. Anvisningar gäller även för entreprenörer som arbetar åt SISAB.

Filtitel: Väggar

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Väggar

Generellt väggar
Väggar ska utformas för att klara förväntad belastning i storköksmiljön. Ur ett fuktperspektiv finns två belastningsfall som behöver beaktas, ensidig & tvåsidig vattenbelastning. En vägg som kan spolas från två sidor utsätts för en tvåsidig fuktbelastning.

Vid ensidig fuktbelastning ska lättregelväggar tillämpas ovanpå sockel. Väggar utformas då som godkända våtrumsväggar enligt gällande branschregler.

Vid tvåsidig fuktbelastning ska väggar utföras med betong, betonghålsten eller murblock av lättklinker vilka kan ytbehandlas med puts i klass A eller cementbaserat spackel före applicering av tät- och ytskikt.

Vid kombination av murverk och lättväggar är det viktigt att säkerställa att väggstabiliserande åtgärder föreskrivs.

Ytskikt på vägg av kakel
Yt- och tätskikt på vägg ska dras upp till en nivå minst 100 mm över undertak. Tätskikt ska även vara synlig ovan undertak.

Keramiska plattor på vägg ska:

- Inte ha en plattstorlek större än 225 cm2 (15x15 cm).
- Kakelplattor ska vara glaserade.
- Klara förväntade belastningar från temperaturväxlingar och ha erforderlig kemisk beständighet.

Fogar till keramiska plattor på vägg ska:

- Vid förhöjd belastning utförs fog av typ härdplast, Härdplastbaserade fogar ska uppfylla klass RG enligt SS-EN 13888.
- Vid normal belastning utförs fog med cementbaserat fogbruk.

Projektörer behöver bedöma vilka väggytor som förväntas utsättas för en förhöjd belastning alternativt en normal belastning. En förhöjd belastning uppstår till exempel på del av väggar som regelbundet utsätts för spolning och restprodukter från aktiviteter i storköket. Detta gäller till exempel i diskrum, renseri, på vägg bakom spis och ugnar varför dessa ska utföras med härdplastbaserade fogar.

På övriga väggytor som bedöms ha en normal belastning ska fogar utföras med cementbaserade fogar.

Se även bilaga med vägledande principdetaljer.

Påkörningsskydd

- Väggarna ska skyddas med utanpåliggande väggavisare eller avbärarlister av oorganiskt material på två nivåer, 300mm och 900mm över färdigt golv.
- Smygar vid t.ex. mottagningsdörrar ska förses med avbärarlist fram till karm.
- Hörnskydd ska utföras i rostfritt och limmas mot underlaget. Hörnskyddet installeras upp till 1800mm över färdigt golv.
- Omfattning av påkörningskydd ska littreras på planritning.

Se även bilaga med vägledande principdetaljer.

Filtitel: Vägledning - utformning av detaljer

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Vägledning - utformning av detaljer

Vid ytskikt av plastmatta på golv ska GVK:s branschregler Säkra våtrum följas.

Vid ytskikt av klinker med tätskikt av typ foliebaserat, epoxi, polyuretan alt. cementbasarat tätskikt ska utförande följa tätskiktleverantörens anvisningar och projektspecifika detaljer upprättas för projektet.

Vid ytskikt av plastmassagolv ska utförande följa leverantörens anvisningar samt även uppfylla nivå på utförande enligt SISAB:s principdetaljer.

Filtitel: Vattentäthet

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Vattentäthet

I storkök ska vattentäthet säkerställas för golv och väggkonstruktioner. Tätskiktslösning/produkttyp ska väljas utifrån dess egenskaper att klara förväntad belastning från mekaniskt slitage, temperaturväxlingar och ha erforderlig kemisk beständighet. Godkända tätskikt för klinkergolv baseras på rekommendationer i tyska DIN-normer för storköksmiljöer.

Plastmassagolv väljs utifrån leverantörers anvisning av dess produktegenskaper utifrån förväntad belastning för aktuell köksmiljö.

Filtitel: Ytskikt/tätskikt

Filversion: 5.0.1

Filinnehåll:

Ytskikt/tätskikt

För att förenkla val av ytskikt och tätskiktstyp i SISAB:s nybyggnads- och renoveringsprojekt ska tätskikt väljas från nedanstående tabell.

Utrymme	Golv inkl. sockel*	Vägg + fog	Kommentar
Serveringskök	VT, plastmatta	VT, plastmatta	Utvärdera behov av härdplastbaserade fogar i områden på vägg och om förhöjd belastning råder.
	VTgF, klinker – epoxi/ polyuretan/foliebaserat	VTvF, kakel	
	VT, plastmassa av akryl, polyuretan/epoxi	Cementbaserade/epoxibaserade fogar	
Tillagnings- och mottagningskök	VT, Klinker - epoxi/polyuretan/foliebaserat	VTvF, klinker	Vid plastbaserad massa ska uppviket vara minst 200 mm.
	VT, plastmassagolv, massa av epoxi/polyuretan	Cementbaserade/epoxibaserade fogar	Utvärdera behov av härdplastbaserade fogar i områden på vägg och om

			förhöjd belastning råder.
Övriga utrymmen i mottagnings och tillagningskök	VT, klinker - epoxi/polyuretan/foliebaserat	VA	Avser utrymmen som t.ex. förråd, kontor etc. där väggar aldrig kommer att utsättas för vattenspolning. Om vattenspolning förväntas ska vägg utföras som VTvF.
	VT, plastbaserad massa av epoxi /polyuretan	Cementbaserade fogar	

Tabell 1. Utrymmen eller del av utrymme med krav på vattentäta eller vattenavvisande skikt.